

I. EMLÉKEK AZ ÓVILÁGBÓL

A KUTYA

Elkínzott fülemben szüntelenül kísérteties, surrogó és csapongó neszek visszhangoznak, s egy óriási kutya halk, távoli ugatása. Nem álom ez – attól félek, még csak nem is őrület –, hisz túl sok minden történt velem ahhoz, hogy megengedjem magamnak ezt a könnyörületes kételyt.

St. John már csak szétmarcangolt holttetem. Egyedül én tudom, miért, és tudásom annyira terjed, hogy agyon fogom lőni magam, nehogy ugyanerre a sorsra jussak. A nemezis öngyilkosságba hajszoló, fekete, formátlan árnyéka a kísérteties fantázia sötét, végtelen folyosóin viharzik keresztül.

Isten irgalmazzon nekünk az ostobaságért és a beteges vágyért, amely ezt az iszonyú balvégzetet hozta ránk! Tútelítődve a prózai világ mindennaposságaival, ahol még a szerelem és a kalandok örömei is csakhamar íztelenné válnak, St. Johnnal lelkesen űztünk minden olyan esztétikai vagy intellektuális tevékenységet, amely szabadulást ígért pusztító unalmunkból. A szimbolisták talányai és a praeraffaeliták eksztázisa a maguk idejében mind rendelkezésünkre álltak, ám minden új szeszély hamarosan levetkőzte szórakoztató, varázsos újdonságát. Csupán a dekadensek komor filozófiája tudott segíteni nekünk, de ezt is csak akkor találtuk elég hatásosnak, ha befogadásakor fokoztuk intenzitását és sátáni jellegét. Baudelaire és Huysmans rövidesen elvesztették varázsukat, míg végül már csak a rendkívüli élmények és kalandok közvetlen csábereje maradt meg számunkra. Ez a borzalmas érzelmi szükséglet volt az, mely később abba a förtelmes irányba terelt minket, amit még jelenlegi rettegésem közepette is csak szégyenkezve és viszolygva említek. Az emberi szörnytetek legiszonytatóbb határesete volt ez: a sírrablás méltán undort keltő gyakorlata.

Nem vagyok képes papírra vetni ocsmány expedícióink részleteit, vagy akár csak részben felsorolni legszörnyűbb trófeáinkat, melyek azt a névtelen múzeumot díszítették, amit a nagy kóházban rendeztünk be, ahol együtt, kettesben és személyzet nélkül laktunk.

Múzeumunk Isten ellen való, leírhatatlan hely volt, ahol a neurotikus virtuózok sátáni ízlésével berendezték a borzalom és a bomlás világegyetemét, hogy felizgassuk eltompult érzékeinket. Egy titkos terem volt ez, mélyen-mélyen a föld alatt, ahol óriási, szárnyas bazalt- és ónixdémonok okádtak szélesre tárt, vigyorgó pofájukból zöld vagy narancsvörös fényt, és sűrített levegővel telt rejtett csövek hozták kaleidoszkópszerű mozgásba a véres temetői leleteket, melyek sűrűn egymás mellett sorjázva voltak befonva a dús, fekete függönyökbe. Ezekből a csövekből kívánság szerint olyan szag áradt, ami hangulatunknak a leginkább megfelelt; olykor a sírhalmokon növe sápadt liliumok illata, olykor halott királyok képzelt keleti szentélyeinek bódító tömjénfüstje, és olykor – mily undorral gondolok ma erre! – a felnyitott sír iszonyú, lélelfelkavaró bűze. E visszataszító helyiség falai mentén körös-körül antik múmiakoporsók sorakoztak csinos, csaknem élőnek látszó holttestekkel váltakozva, melyeket a preparátori művészet tökéletesen kitömött és tartósított, meg olyan sírkövekkel, amiket a világ legrégebbi temetőiből tulajdonítottunk el. Elszórt falifülkék mindenféle formájú koponyákat és fejeket tartalmaztak, a bomlás különböző stádiumaiban konzerválva. Megtalálható volt egy híres nemesember félig elrohadt, kopasz feje, de friss, sugárzó, aranyhajú gyermekfő is, melyeknek eredeti gazdáit csak nemrég hantolták el.

Akadtak itt szobrok és festmények is, mindenféle förtelmes holmi, néhány közülük a mi alkotásunk St. Johnnal. Egy elzárt mappa, cserzett emberbőrbe kötve, bizonyos ismeretlen és leírhatatlan rajzokat tartalmazott, melyekről az a hír járta, hogy Goya művei, de később nem merte elismerni őket. Voltak még undorító zeneszerszámok, fúvós és ütőshangszerek egyaránt, amikből St. John és én olykor tobzódóan morbid és kakodémonikus iszonyúságú hangzavart csaltunk elő; míg egy sor berakásos ébenfa szekrényben a sírrablói zsákmány leghihetlenebb és legelképzelhetetlenebb kollektója volt felhalmozva, amit az emberi örület és perverzitás valaha összegyűjtött. Különösen erről a zsákmányról nem merek beszélni – Istennek hála, volt hozzá bátorságom, hogy megsemmisítsem jóval azelőtt, hogy eljutottam volna az ön-megsemmisítés gondolatáig.

A rablóportyák, melyek során kimondhatatlan kincseinket összegyűjtöttük, mindig művészileg megtervezett események voltak. Mi nem voltunk közönséges sírrablók: csak akkor dolgoztunk, ha a táj, a kör-

nyezet, az időjárás, az évszak, a holdfény és saját szeszélyünk megfelelő bizonyos követelményeknek. Az ilyen szórakozás volt számunkra az esztétikai önkifejezés legmagasabb rendű formája, és roppant nagy gondot fordítottunk a technikai részletekre. A nem megfelelő időpont, egy zavaró fényeffektus, vagy a nyirkos talajjal való ügyetlen bánásmód szinte teljesen megfosztott minket attól az eksztatikus bizsergéstől, ami a föld egy-egy borzalmas titkának exhumálását követte. Az újszerű helyszínek és csábító események utáni kutatásunk lázas volt és csilapíthatatlan – mindig St. John volt a vezér, és végül ő lett az is, aki előttem ment az úton arra a gúnyosan kihívó, elátkozott helyre, amely a szörnyűséges és elkerülhetetlen romlást hozta ránk.

Micsoda rosszakaró sors csalt minket oda, abba a rettenetes temetőbe Hollandiában? Azt hiszem, a sötét híresztelések és legendák voltak azok; történetek egy emberről, aki ugyancsak sírrabló volt a maga idejében, s aki elorozta egy szörnyű varázslat titkát egy hatalmas nagyúr sírboltjából. Emlékszem ezeknek az utolsó perceknek a színhelyére – a közönyös, sápadt őszi holdra a hantok fölött, mely hosszú, ijesztő árnyékokat vetett; a groteszk fákra, melyek sötéten hajladoztak, míg ágaik lelógtak a gondozatlan gyepre s a düledező sírkövekre; a furcsamód hatalmas denevérek roppant seregére, amik a hold körül csapongtak; a borostyánnal benőtt, ódon templomra, amely óriási szellemujjként szegeződött a fakó égre; a szentjánosbogarakra, amik bolygó lelkek gyanánt táncoltak a tiszafák alatt egy távoli zugban; a rothadás, a növényzet és olyan nehezen megmagyarázható dolgok szagára, melyek messzi mocsarokból és tengerekből fölszállván keveredtek össze leheletfinoman az éji széllel; és ami a legrosszabb volt, egy óriási kutya távoli, mély zengésű ugatására, amit nem is láttunk, s a hangját sem hallottuk tisztán. Megborzongtunk, amikor meghallottuk ezt az elmosódott ugatást, emlékeztvén a parasztok meséire, kik évszázadokkal ezelőtt pontosan ezen a helyen leltek rá arra az emberre, akit mi most kerestünk, valami leírhatatlan fenevad karmai és fogai által széttépve és szétmarcangolva.

Emlékszem, hogyan törtünk utat ásóinkkal a sírrabló sírjáig, s hogyan képzeltük el közben önmagunkat, a sírt, a sápadtan alátekintő holdat, a rémisztő árnyékokat, a groteszk fákat, a hatalmas denevéreket, a sok kis táncoló lidércfényt, a rosszulétre ingerlő szagokat, az éji szél halk jajszavát, és a különös, alig hallható, irány nélküli ugatást, melynek tényleges létezéséről még csak meg sem tudtunk bizonyosodni.

Aztán olyan anyagba ütköztünk, ami keményebb volt a nyálkás sárnál, és megpillantottunk egy hosszúkás, korhadtt koporsót, melyre rászáradtak a régóta háborítatlan talaj ásványkiválásai. Fája hihetle-

nül vastag és ellenálló volt, de olyan vén, hogy végül sikerült fölfeszítenünk, és végiglegeltethettük szemünket a tartalmán.

Sok minden – megdöbbenően sok minden – maradt meg a benti dologból az eltelt ötszáz év dacára. A csontváz – noha helyenként összezúzta a szörnyeteg állkapcsa, amely végzett vele – meglepő szívóssággal egészben maradt, s tekintetünk végigvándorolt a tiszta, fehér koponyán, a hosszú, erős fogakon, az üres szemgödrökön, melyek hajdan ugyanolyan temetői lázban égtek, mint most a miénk. A koporsóban egy különös és egzotikus formájú amulett hevert, amit a csendes alvó nyilván a nyakában hordott egykoron. Egy összekuporodott szárnyas kutya vagy kutyapofájú szfinx furcsán megmintázott figurája volt az, ősi keleti technikával csodálatosan kifaragva egy kis darab, zöld jadéból. Arckifejezése rendkívül visszataszító volt, egyszerre idézte föl az emberben a halál, a bestialitás és a rosszindulat mellékízét. A kis lap peremén, amin kuporgott, felirat futott körbe olyan írásjelekkel, amiket sem St. John, sem én nem tudtunk azonosítani, az aljába pedig, mintegy mesterpecsétként, egy groteszk és ijesztő halálffő volt bevésve.

Mihelyt megpillantottuk az amulettet, azonnal tudtuk, hogy a miénk kell hogy legyen; hogy kizárólag ez az a kincs az évszázados sírból, aminek egyszerűen muszáj a kezünkre jutnia. Igaz, ismeretlen volt mindenféle olyan irodalom számára, amit a szellemileg egészséges és lélekben kiegyensúlyozott olvasók forgatnak, mi azonban felismertük benne azt, amire az örült arab, Abdul Alhazred utal tiltott *Necronomicon*jában: a világtól elzárt közép-ázsiai Lengben honos hullaevő szekta iszonyatos lélekszimbólumát.

Mi túlságosan is jól tudtuk követni az öreg arab démonológus titokzatos sorait; a sorokat, amelyek – mint írja – azon lények lelkének képezik a kivonatát valamely ismeretlen, természetfölötti megnyilatkozásban, akik a holtakat gyötrik és rágják szüntelen.

Megragadván a kis zöld jadedarabot még egy utolsó pillantást vetettünk gazdája kifakult, barlangszemű arcába, és újra lezártuk a sírt, úgy, ahogyan találtuk. Amint elmenekültünk a förtelmes helyről a lopott amulettel St. John zsebében, látni véltük a denevéreket zárt alakzatban leereszkedni a sírra, amit az imént raboltunk ki, mintha valami kárhozatos és szentségtelen táplálékot keresnének. Ám az őszi hold oly haloványan és sápadtan sütött, hogy ebben nem lehetünk bizonyosak.

Ugyanúgy hihettük azt is, amikor másnap hazahajóztunk Hollandiából, hogy halk, távoli ugatást hallunk a messzeségből, egy óriási kutya hangját. Ám az őszi szél oly borúsán és panaszosan sóhajtozott, hogy ebben sem lehetünk bizonyosak.

Alig egy héttel Angliába való visszatérésünk után furcsa dolgok kezdtek történni. Úgy éltünk, akár a remeték, barátok híján, egyedül és minden személyzetet nélkülözve, egy vén udvarház néhány szobájában, egy sivár, félreeső ingovány közepén, úgyhogy csak ritkán kopogtatott látogató az ajtónkon.

Most azonban mégis sűrűn megzavart minket valami, ami számkra gyakori, halk éjszakai kopácsolásnak tűnt, nemcsak az ajtónkon, hanem az ablakokon is, mind az emeleten, mind a lentieken. Egyszer úgy képzeltük, valami nagy, áttetsző tömeg sötétíti el a könyvtárablakot, amikor a hold fénye rávetül; egy másik alkalommal surrogó-csapongó neszt véltünk hallani nem túl messziről. Az alapos vizsgálat egyszer se hozta a legcsekélyebb eredményt sem, s mi kezdtük ezeket az eseményeket a fantáziánk számlájára írni, mely még mindig ott visszhangoztatta fülünkben azt a halk, távoli ugatást, amit vagy hallottunk abban a holland temetőben, vagy sem. A jadeamulett most múzeumunk egyik falifülkéjében állt, s mi időnként egy furcsa gyertyát égettünk előtte. Alhazred *Necronomicon*jában sokat olvastunk a tulajdonságairól, és a szellemlélek kapcsolatáról azokhoz a dolgokhoz, melyeket jelképezett, és amit megtudtunk, az ugyancsak nyugtalanított minket.

Aztán eljött az iszonyat.

19. szeptember 24-ének éjjelén kopogtak a szobám ajtaján. Abban a hiszemben, hogy St. John az, felszólítottam a látogatót, hogy kerüljön beljebb, ám csupán metsző kacaj volt a válasz. A folyosón nem volt senki. Mikor fölébresztettem St. Johnt, azt állította, hogy semmit sem tud az egészeiről, és ugyanolyan nyugtalan volt, mint én. Ezen az éjszakán a halk, távoli ugatás a mocsár felett cáfolhatatlan és rettegett bizonyossággá vált számunkra.

Négy nappal később, amikor mindketten épp a titkos múzeumban időztünk, halk, óvatos kaparászást hallottunk az egyetlen ajtó mögül, amely a könyvtárból idevezető rejteklépcsőre nyílt. Rémségünk ezúttal kétszeres volt, mert az ismeretlentől való rettegéssel kívül állandóan féltünk attól is, hogy hátborzongató gyűjteményünket felfedezhetik. Eloltottunk minden lámpát, az ajtóhoz siettünk, és egy hirtelen mozdulattal feltártuk, mire egyszerre csak megmagyarázhatatlan léghuzatot éreztünk, és – mintha lassan hátrálna – nagyon messziről surrogás, kuncogás és tisztán kivehető emberi motyogás furcsa keverékét hallottuk. Hogy megőrültünk, álmodtunk, vagy teljesen józanok voltunk-e, nem mertük eldönteni. Csak egy valaminek ébredtünk baljós előérzettel teljes tudatára – hogy a nyilvánvalóan testetlen motyogás *holland nyelvű* volt.

Ezt követően egyre fokozódó rettegésben és bűvöletben éltünk. Többnyire abba az elméletbe kapaszkodtunk, hogy életünk természetellenes elfajzása mindkettőnket a téboly küszöbére sodort, de nemegyszer hajlottunk arra a feltételezésre, hogy valami iszonyú és alattomos átok áldozatai vagyunk. A különös jelenségek immár gyakoribbak voltak annál, hogysen számon tarthattuk volna őket. Magányos házunkat gonosz jelenlét töltötte be, amelynek természetét nem tudtuk meghatározni, és a démoni ugatás minden éjjel ott szárnyalt a széltépázta ingovány felett, napról napra hangosabban. Október 29-én néhány olyan lábnyomot találtunk a nyirkos földön a könyvtár ablaka alatt, amit képtelen vagyok leírni. Éppoly rejtélyesek voltak, mint a hatalmas denevérek, amelyek soha nem látott és egyre növekvő számban lepték el az ódon udvarházat.

Az iszonyat november 18-án tetőzött, amikor St. Johnt a sötétség beállta után, a sivár vasútállomásra hazafelé jövet valami irtózatot ragadozó megtámadta, és darabokra tépte. Kiáltásai a házig hallatszóttak, s én a borzalmas esemény helyszínére siettem, még épp idejében ahhoz, hogy halljam a szárnyak surrogását, és lássak egy bizonytalan, fekete sziluettet a kelő holdkorongra kirajzolódni.

A barátom már haldokolt, amikor beszélni kezdtem hozzá, és csak összefüggéstelenül tudott válaszolni. Csupán arra volt képes, hogy ennyit suttogjon:

– Az amulett... az az átkozott...

Aztán magába roskadt; szétmarcangolt, mozdulatlan hústömeg.

Éjfél tájt temettem el gazzal fölvert kertünkben, s holtteste fölött elmormoltam néhány sötét szertartás szövegét azok közül, amikben olyannyira kedvét lelte életében. És amint kimondtam az utolsó ördögi igét, a távoli lóp felől egy óriási kutya halk ugatása ütötte meg a fülem. A hold fenn volt az égen, de én nem mertem fölnézni rá. És amikor a haloványan derengő ingoványon egy roppant, ködös árnyat láttam buckáról buckára suhanni, lehunytam a szemem, és hasra vettem magam a földön. Mikor végül – hogy mennyi idő múlva, nem tudom – reszkető tagokkal föltápászkodtam, visszatámolyogtam a házba, s egy iszonyatos, sokkoló szertartást végeztem el a falifülkébe zárt jadeamulett előtt.

Mivel egyedül nem mertem tovább a magányos udvarházban maradni a mocsár közepén, másnap Londonba utaztam. Az amulettet – miután a múzeum istenkáromló gyűjteményének többi darabját részben elégettem, részben elhantoltam – magammal vittem. Ám három éjszakára rá ismét meghallottam az ugatást; egy hét sem telt bele, és minduntalan különös szemeket éreztem magamon, valahányszor ső-

tétben maradtam. Mikor egy este a Viktória rakparton bandukoltam, hogy szippantsak egy kis friss levegőt – amire sürgetős szükségem volt –, fekete árnyékot pillantottam meg, amint elsötétíti egy lámpa visszfényét a víz tükrén. Hideg léghuzat söpört el mellettem, erősebb az esti szélnél, s én tudtam, hogy St. John sorsa hamarosan engem is utol fog érni.

Másnap gondosan becsomagoltam a zöld jadeamulettet, és felszálltam egy Hollandiába tartó hajóra. Hogy nyerek-e valamiféle bocsánatot azzal, ha visszaviszem néma, alvó gazdájának, nem tudtam; ám éreztem, hogy most már minden elképzelhető tudatos lépést meg kell tennem, legyen az bármilyen abszurd is. Hogy a kutya valójában mi csoda és miért üldöz engem, ezek a kérdések egyelőre megválaszolatlanul maradtak; de az ódon temetőben hallottam először az ugatást, és valamennyi ezt követő esemény – St. John haldokolva elsuttogott szavait is beleértve – arra a meggyőződésre készítetett, hogy az átkot az amulett eltulajdonításával hozzam kapcsolatba. Ezért zuhantam a legmélyebb kétségbeesésbe, amikor egy rotterdami vendéglőben fölfedeztem, hogy tolvajok fosztottak meg megváltásom egyetlen lehetséges eszközétől.

Az ugatás aznap éjjel nagyon hangos volt, s reggel a város leghírhedtebb negyedében történt iszonyú bűntényről olvastam. A csőcselék elborzadt, mert a vörös halál kereste föl az egyik rossz hírű hajlékot, féltelmetesebb mint a szomszédságban eleddig elkövetett bármely rémtett. Valami ismeretlen szörny, nyomok hátrahagyása nélkül, egy egész családot cafatokra tépett egy mocsos tolvajtanyán, a környéken lakók pedig egész éjszaka halk, mély és kitartó zajt hallottak, mely leginkább egy óriási kutya távoli ugatására emlékeztetett.

Így hát végre ott álltam ismét az elvadult temetőben, hol a sápadt hold ijesztő árnyékokat vetett, a kopár fák komoran hajladoztak a viharvert, elfagyott gyep meg a töredezett sírkövek fölött, a borostyánnal befutott templom tornya kihívó ujjként meredt a barátságtalan égre, s az éji szél vadul süvöltött a befagyott mocsarak és a jeges tenger felől. Az ugatás épp elég hangos volt ahhoz, hogy hallani lehessen, amikor odaértem az ódon sírhoz, melyet nemrégiben meggyaláztam, és elhessegettem róla egy csapat óriási denevért, amik kíváncsian csapongtak körülötte.

Nem tudom, miért mentem oda; hogy imádkozzam, vagy hogy ostoba könyörgéseket és bocsánatkéréseket locsogjak össze annak a csendes, fehér valaminek, ami odabent pihen – de bármi is volt rá az okom, olyan elkeseredéssel estem neki a félig átfagyott talajnak, amely csak részben volt az enyém, részben pedig egy önmagamon túli irányító akaraté. Az ásás sokkal könnyebbnek bizonyult mint vártam, csupán

egyszer kellett félbeszakítanom egy különös esemény miatt, amikor egy csont-bőr keselyű csapott le a hideg égből, és addig csipkedte vadul a sír földjét, míg egy ásócsapással agyon nem ütöttem. Végül eljutottam a hosszúkás, korhadt ládáig, és eltávolítottam róla a nyirkos födelet, amelyre rászáradt a salétrom. Ez volt az utolsó ésszerű cselekedet életemben.

Mert az évszázados koporsóban összekuporodva, alvó denevérek egymás mellett szorongó, lidérces tömegével körbevéve, ott feküdt az a csontváz lény, akit a barátommal kiraboltunk, nem tisztán és békésen, ahogyan mi láttuk, hanem alvadt vérrel, idegen hús- és hajfoszlányokkal borítva; foszforeszkáló szeme rám tekintett, és metsző, vérfoltos agyaraival gúnyosan vigyorgott elkerülhetetlen kárhozatomon. És amint vigyorgó pofájából mély, keserű ugatás zendült, akár egy ropant kutyaé, és megláttam, hogy vérragacsos karmaiban ott szorongatja az elveszettnek hitt, végzetes jadeamulettet, én felüvöltöttem és elrohantam, mint egy elmeháborodott, sikoltozásom hisztérikus kacajba csapott át.

A viharos szélben örület lobog... karmok és fogak évszázadokon át hullákon köszörülve... vértől csepegő halál lovagol elő a denevérek bacchanáliáján, éjsötét romokból és Beliál elsüllyedt templomaiból... Most, hogy e halott csontváz szörnyeteg ugatása mind hangosabb lesz, és a denevérek csapongása egyre szorosabb kört von körém, revolverem segítségével fogom a feledést keresni, mely egyedüli menedékem a megnevezetlentől és megnevezhetetlentől...

(Kornya Zsolt fordítása)

A PATKÁNYOK A FALBAN

1923. július 16-án, miután az utolsó mesterember is végzett a munkájával, beköltöztem az exhami rendházba. A felújítás elképesztő feladatnak bizonyult, mivel az elhagyatott épületből lényegében csupán egy romhalmaz maradt; mégis, mivel őseim otthonául szolgált, nem hagytam, hogy a kiadás nagysága visszatántorítson. A helyet I. Jakab uralkodása óta nem lakták, amikor is valamely véghetetlenül iszonyatos, ugyanakkor javarészt megmagyarázhatatlan csapás lesújtott a ház urára, valamint nem kevesebb mint öt gyermekére és több szolgálójára; majd a gyanú és irtózat árnyát vetve rá, elűzte a harmadik fiút, egyenes ági ősomet, s egyben a megvetett oldalág egyetlen megmaradt sarját.

Mivel a kizárólagos örököszt gyilkosnak kiáltották ki, a birtok visszaszállt a koronára, mi több, a megvádolt fél nem is próbálta tisztázni magát, hogy visszakövetelhesse a tulajdonát. A lelkiismeretnél s a törvénytől valamely sokkal hatalmasabb elrettentő erőből hajtott Walter de la Poer, Exham tizenegyedik bárója eszelősen igyekezett kitörölni még emlékezetéből is az ősi épületet, és Virginiába menekült, ahol megalapította a következő században Delapore-ként ismertté vált családot.

Az exhami rendház sokáig lakatlan maradt, bár később a Norrys család birtokaihoz csatolták, és rengetegen tanulmányozták sajátosan összetett architektúrája okán; a gótikus tornyokat ugyanis szász vagy román alapépítményre emelték, mely viszont még korábbi stílusnak, esetleg több stílus – román, sőt ha a legendáknak hinni lehet, druida vagy ówalesi – elegyének jegyeit magán viselő alapokon nyugodott. Az alapzat egészen különleges volt, mivel az egyik oldalon beleolvadt a

szakadék mészkő szikláiba, s a rendház e szakadék ormairól tekintett le az Anchester falutól három mérföldnyire nyugatra húzódó kietlen völgykatlanra.

Az építészek és régiségbúvárok előszeretettel vizsgálgatták az elfeledett századokból visszamaradt furcsa relikviát, a falusiak ellenben gyűlölték a házat. Már évszázadokkal azelőtt is irtóztak tőle, amikor őseim lakták a termeit, és később is gyűlölték, amikor a moha és a penész lepte be a sivár falakat. Még egy hetet sem töltöttem Anchesterben, és már rájöttem, hogy elátkozott helyről származom. E héten pedig a munkások felrobbantották az exhami rendházat, és szorgosan igyekeznek eltüntetni az alapzat maradványait. Felmenőim nevét és eredetét azelőtt is ismertem, és azzal is tisztában voltam, hogy első Amerikába települt ősmnek baljós körülmények között kellett elhagynia hazáját. A részleteket azonban gondosan eltitkolták előlem, a Delapore család ugyanis nem szívesen bolygatja a múltat. Ültetvényes szomszédainkkal ellentétben nem dicsekedhetünk a keresztes háborúkban harcoló ősapáinkkal, vagy más közép- és reneszánszkori hősökkel; mi több, semmit nem hagyományoztak utódaikra a leköszönő generációk, kivéve azt a lepecsételt levelet, melyet a polgárháborút megelőzően mindegyik földesúr a fiának adott át, hogy halála után olvassa el. A büszkeségre okot adó dicső tettek kivétel nélkül az áttelepülés utánra datálhatók; kivétel nélkül egy büszke és becsületes, noha némiképp tartózkodó és emberkerülő virginiai dinasztia sarjainak cselekedetei.

A belviszály alatt szinte mindenünk odaveszett, és egész életvitelünk megváltozott, mikor leégett Carfax, a James folyó partján álló otthonunk. Élemedett korú nagyapám odaveszett a tomboló tűzvészben, s vele együtt pusztult a családot a múlttal összekötő boríték is. Tisztán emlékszem, ahogy hétéves koromban ott álltam, és bámultam a lángokat, az ordítózó föderalista katonákat, a jajveszékelő asszonyokat, és az üvöltő, fohászzkodó négereket. Atyám a hadsereg kötelékében Richmondot védte, és nem kevés formáságot követően édesanyámmal együtt átengedtek hozzá a frontvonalon.

A háború befejeztével mindannyian északra költöztünk, ahonnan édesanyám származott; ott nőttem fel, ott lett belőlem közepes módú férfiú, majd végül vagyonos jenki nyárspolgár. Sem atyám, sem én nem tudhattuk, mit tartalmazott az örökül hagyott levél, és ahogy lassan elnyelt a massachusettsi üzleti élet szürkesége, végképp elvesztettem minden érdeklődésemet a családgyökereimnél lappangó titkok iránt. Bárcsak sejtettem volna, miben áll a rejtély, örömet meghagytam volna az exhami rendházat a moha, a pókok és a denevérek tulajdonában!

Atyám 1904-ben hunyt el anélkül, hogy bármiféle üzenetet hagyományozott volna rám, vagy egyetlen fiúgyermekemre, az anyátlan, tízéves Alfredre. Ez a fiú fordította meg a családi információáramlás irányát, aki – holott mindössze tréfás feltevéseket hallhatott tőlem a múltat illetően – főként érdekes ősi legendákról tudósított leveleiben, mikor 1917-ben a légi-erő tisztjeként Angliába sodorta a háború. Úgy tűnt, a Delapore-dinasztia fordulatos és némileg vészterhes múlttal büszkélkedhetett, mivel fiam egyik barátja, a Királyi Repülő Hadtest Edward Norrrys nevű kapitánya az anchesteri családi kastély közelében lakott, és elmesélt neki a parasztek körében elterjedt néhány babonát, melyeknél szertelenebb és hihetlenebb történeteket csak kevés regényíró tudna kitalálni. Maga Norrrys természetesen nem adott hitelt a szóbeszédnek; fiam viszont jól szórakozott rajtuk, és ez alkalmas témát szolgáltatott a leveleihez. E legendakör hívta fel a figyelmemet az Atlanti-óceán túloldalán található örökségemre, és emiatt határoztam el, hogy visszavásárolom és újjáépíttetem a családi kastélyt, melyről vadregényes elhanyagoltságában készült fényképet mutatott Norrrys, és egyben felajánlotta fiamnak, hogy egy meglepően csekély összegért megszerzi neki, mivel ez idő szerint nagybátyja tulajdonában volt.

1918-ban vásároltam meg az exhami rendházat, ám szinte azonnal fel kellett adni terveimet, mivel fiam nyomorékként tért meg a háborúból. Két évig, amíg élt, az ő ápolása kötötte le minden energiámat, és még a cégem vezetését is partnereimre bíztam.

1921-ben aztán magányossá és céltalanná vált az életem, melyet immár csöppet sem fiatal, visszavonult gyárosként kellett tovább élnem, s így elhatároztam, hogy hátralévő éveimet újonnan szerzett ingatlanomnak szentelem. Decemberben Anchesterbe látogattam, ahol vendéglátóm, Norrrys kapitány – egy kövérkés, barátságos fiatalember, aki nagyra tartotta a fiamat – felajánlotta, hogy segít összegyűjteni az újjáépítést megkönnyítő terveket és anekdotákat. Az exhami rendházat magát különösebb megindulás nélkül szemrevételeztem; a meredély peremére épített, roskadozó középkori dűledékeket zuzmó és varjófészkek szövedéke fedte, és sem a földemek, sem más beltéri elemek nem maradtak meg belőle, csupán a falak és a különálló tornyok.

Miután fokozatosan rekonstruáltam, milyennek láthatták az épületet a szépapáim három évszázaddal azelőtt, munkásokat fogadtam fel az újjáépítéshez. Minden részfeladatra a szorosan vett környék határain túlról voltam kénytelen mesterembert keríteni, az anchesteriek ugyanis már-már elképesztő módon félték és gyűlölték a helyet. Iszonyukat nemegyszer a távolabbról érkezőkre is sikerült átragasztaniuk, ami sorozatos elszökésekhez vezetett; és láthatóan nem csupán a rendház, hanem az egész család iránt így viseltettek.

Fiam annak idején említette, hogy ottjártakor nem szívesen álltak vele szóba, mivel De la Poer sarja volt, és most engem is hasonló okból közsítették ki, mígnem meggyőztem a parasztokat, hogy vajmi keveset tudok őseimről. Ám még ezután is mogorván bántak velem, így a faluban elterjedt pletykákat többnyire Norrrys közvetítésével ismertem meg. Talán azt nem tudták megbocsátani nekem, hogy jövetelem célja a számukra oly gyűlöletes szimbólum újjáépíttetése volt; az exhami rendházat ugyanis, okkal vagy sem, de a pokolfajzatok és vérfarkasok tanyájának tartották.

Miután összetoldozgattam a részleteket, amiket Norrrys gyűjtött össze nekem, és kiegészítettem azon tudósok beszámolóival, akik megvizsgálták a romokat, arra a következtetésre jutottam, hogy az exhami rendház egy hajdan volt, történelem előtti templom – egy Stonehenge-dzsel egykorú druida vagy predruida építmény – romjaira épült. Abban szinte senki nem kételkedett, hogy szörnyűséges szertartások szemtanúja volt a hely, egyes mendemondák szerint pedig e rítusokat a rómaiak által meghonosított Cybele¹-kultusz is átvette.

Az altemplom falán még mindig kivehető feliratokon a „DIV... OPS... MAGNA. MAT...” betűk rajzolódnak ki félreérthetetlenül: a Magna Mater jele, kinek imádatát oly hevesen tiltották a római polgárok körében. Amint azt rengeteg relikvia is bizonyítja, Augustus harmadik légiója Anchesterben állomásozott, és állítólag Cybele káprázatos templomát hívei tömege töltötte meg, akik egy fríg pap parancsára iszonyatos ceremóniákon vettek részt. A szóbeszéd úgy tartja, hogy a régi vallás hanyatlásával nem szakadtak meg a templomi orgiák, hanem a papok az új hit köntösébe burkolózva változatlanul az istennőt szolgálták. Hasonlóképp a rómaiak távozása sem vetett véget a rítusoknak, sőt a szászok közül néhányan kibővítették a templomot, és lényegében kialakították a későbbiekben is megőrzött körvonalakat, s ezzel a heptarchia felében rettegett kultusz központjává tették a helyet. Egy Kr. u. 1000 körül megírt krónika tekintélyes, kőből épült rendházként említi az épületet, mely különös, nagyhatalmú szerzetesrendnek ad otthont, és melyet kiterjedt kertek vesznek körül, ahová a falak hiánya ellenére félnek bemerészkedni az elrémített helybéliek. A dánok nem pusztították el, noha a normann hódítást követően erősen elhanyagolt állapotba kerülhetett, hiszen III. Henrik 1261-ben megkötések nélkül ősömnék, Gilbert de la Poernak, Exham első bárójának adományozhatta a birtokot.

---

¹ Vagy Kybelé: a rómaiaknál az Isteni Föld Anya, a görög mitológia Rhea istennőjének megfelelője. Érdekes egybeesés, hogy a római Szent Péter székesegyház ugyancsak Cybele templomának helyén épült.

Családomról ezt megelőzően nem lehetett rosszat hallani, ekkor azonban valami megmagyarázhatatlan történhetett. Egy krónika az egyik De la Poerral kapcsolatban azt írja, hogy „Isten megátkozta őt 1307-ben”, míg a falusi legendák kivétel nélkül gonosz és rettegett helyként emlegetik a kastélyt, melyet a korábbi templom és rendház alapjaira húztak fel. A kandalló előtt elszuttogott történetek hatottak a leghátborzongatóbbaknak, kiváltképp ijedt szűkszavúságuk és homályos sejtetések miatt. Ezekben őseim démonok leszármazottaiként jelennek meg, akikhez képest Gilles de Retz vagy De Sade márki² zöldfülű suhancnak tűnik, és akiket vélhetően felelősség terhel a több nemzedéket sújtó titokzatos eltűnésekért.

A legborzalmasabbaknak maguk a bárók és egyenes ági leszármazottaik tűntek; elsősorban róluk szuttogtak a falusiak. Állítólag amennyiben az egyik sarjadék kevésbé beteges hajlammal született, fiatalon, titokzatos körülmények között elhunyt, hogy átengedje helyét egy tipikusabb ivadéknak. A családon belül vélhetően egy sajtós kultuszt hagyományoztak tovább, melyet a dinasztia feje dirigált, és olykor csupán néhány kiválasztott családtagra korlátozódott. A beavatás előfeltételként nyilvánvalóan a vérmérsékletet, és nem a vérrokonságot vették alapul, hiszen többen is csatlakoztak a szektához a családba beházasodottak közül. A cornwalli születésű Lady Margaret Trevor, akit az ötödik báró második fia, Godfrey választott hitveséül, az egész vidéken gyermekek ijesztgetésére szolgáló rémmesék főhőse lett, s nevét a walesi határban még ma is énekelt, különösen kegyetlen ballada is megörökítette. Ugyancsak a balladai hagyomány őrizte meg, noha egészen más szemszögből, Mary de la Poer iszonyú történetét, akit nem sokkal Shrewsfield grófjával kötött házassága után a másvilágra küldött a férje és az anyósa, de mindkét gyilkost feloldozta és megáldotta a pap, akinek meggyónták mindazt, amit nem mertek a világ tudomására hozni.

E mítoszokat és balladákat, jóllehet jellemzőek mindenféle alpári babonaságra, fölöttébb visszataszítónak találtam. Különösen bosszantott, hogy nemzedékeken át oly konokul kötődtek őseimhez; ráadásul az iszonyatos tetteket sejtető gyanúsítgatások kínosan emlékeztettek saját közvetlen felmenőim egyetlen kipattant botrányának

---

² Gilles de Retz, vagy Rais (1404–1440): sátánizmusáról, gyermekgyilkosságairól és kegyetlen kínzásairól hírhedtté vált bretagne-i báró, kinek nevét Kékszakáll történetével hozzák kapcsolatba. Donatien-Alphonse-François marquis de Sade (1740–1814): francia író. A kegyetlenségben való kéjelgést ábrázoló művei nyomán róla nevezték el a szadizmust.

részleteire – ifjú unokatestvérem, a carfaxi Randolph Delapore esetére, aki, miután visszatért a mexikói háborúból, a négerek közé települt, és vudu³ papnak állt.

Sokkal kevésbé nyugtalanítottak a mészző szirt alatti szeles völgyből felhangzó jajveszékelésről és üvöltözésről, a tavaszi esők után terjengő hullabúzról, a Sir John Clave paripájának patái alatt csetlő-botló, visítózó fehér valamiről, és a rendházban fényes nappal megpillantott dolog látványától megőrült szolgáról szóló mendemondák. Egytől-egyig elcsépett szellemhistóriáknak tűntek, és akkoriban kifejezett kétkedéssel tekintettem az effélékre. Az eltűnt parasztokról szóló mendemondákat viszont már nem lehetett ilyen könnyen semmibe venni, noha a középkori szokásokat figyelembe véve nem bírhattak különösebb jelentőséggel. A kíváncsiságért halállal lakoltak, és nem egy levágott fejet tűztek ki nyilvános elrettentésként az exhami rendház – azóta lerombolt – bástyáira.

Némely történet rendkívül vadregényesnek hatott, és azt kívántam, bár csak fiatalkoromban többet foglalkoztam volna összehasonlító mitológiával. Sokan például úgy hitték, éjjelente denevérszárnyú ördögök seregei gyűlnek össze a rendházban, hogy ott boszorkányszombatok keretében éljék ki gonosz vágyaikat – mely sereg táplálása magyarázatul szolgálhat a roppant kertekben betakarított nyers zöldségek mennyiségére. És mindenekfölött említendő a drámai patkányinvázió – az ocsmány kártevők surrogó hadai három hónappal a kastélyt végleg elnéptelenítő tragédia után özönlöttek elő az épületből –; a lesóványodott, mocskos és kiéhezett falka mindent elsöpört maga előtt, és válogatás nélkül felfalt szárnyast, macskát, kutyát, disznót, juhot, sőt még két szerencsétlen ember húsát is csontig lerágta zabolátlan özönlése közben. A rossz emlékű rágcsálósereg körül egész mondanakör keletkezett, a környező falvak házaiban szétszóródva ugyanis átok és rettenet kísérte vonulásukat.

Efféle regékkel kellett szembesülnöm, miközben öreges makacssággal sürgettem őseim kastélyának újjáépítését. Egy pillanatig sem szabad feltételezni, hogy elsősorban e mesék határozták meg lelkiállapotomat. Épp ellenkezőleg, Norrys kapitány és a köröttem buzgólkodó régiségbúvárok egyre magasztaltak és bátorítottak. Mikor – két évvel azután, hogy belefogtam – elkészült a ház, végigjártam a tágas helyiségeket, megszemléltem a faborítású falakat, a boltozatos mennyezeteket, a bordás ablakokat és a széles lépcsősorokat, oly büszkeség töltött el, amely teljességgel kárpótolt a felújítási munkálatok tetemes költségeiért.

---

³ Afrikai fekete mágia.

A középkori épület minden jellegzetességét aprólékosan reprodukálták, a hozzáépített részek ugyanakkor tökéletesen illeszkedtek az eredeti falakhoz és alapokhoz. Atyáim székhelye ismét csonkítatlanul állt, és várakozással néztem az elhunytommal kiháló dinasztia hírnevének megújodása elé. Véglegesen letelepedhettem itt, hogy bebizonyítsam, nem minden De la Poer (ugyanis felvettem családom régi nevét) cimborál az ördöggel. Megnyugtató a tény, hogy bár az exhami rendház megőrizte középkori küllemét, belsejét tekintve teljesen megújult, és így egyaránt mentes lett mindenféle élősditől és ősi szellemtől.

Amint már említettem, 1923. július 16-án költöztem be. A hét szolgáló mellett kilenc macska lakott együtt velem, mivel az utóbbi fajt különösen kedvelem. Legidősebb cicám, Nigger hétéves volt, és velem együtt települt át új otthonába a massachusettsi Boltonból; a többit az idő alatt gyűjtöttem magam köré, míg Norrys kapitány vendégszeretetét élveztem a rendház helyreállításakor.

Öt napon át minden a legnagyobb nyugalomban telt, s időm nagy részét a családra vonatkozó adatok becikkelyezésével töltöttem. Addigra bizonyos iratokra leltem, melyek közvetett módon Walter de la Poer végzetes tragédiájáról és elmeneküléséről számoltak be, és melyekről joggal véltem feltételezni, hogy egybevágtak a carfaxi tűzvészben oдавезett levél tartalmával. Úgy tűnt, ősemet azzal gyanúsították, mégpedig nem alap nélkül, hogy négy, vele összeszövetkezett szolgájától eltekintve, álmukban megölte az egész háznépet, s mindez nagyjából két héttel az után történt, hogy döbbenetes fölfedezésre jutott, mely megváltoztatta az egész viselkedését, és melyet nyíltan csupán azzal a néhány szolgálóval osztott meg, akik később segédkeztek véghezvinni a szörnyű tettet, aztán kerekelt vele.

E módszeres mérsárlás, melynek ősem atyja, három fivére és két nénje is áldozatául esett, jórészt megbocsáttatott a falusiak körében, a törvény pedig olyannyira erélytelenül kezelte, hogy elkövetője sértetlenül, saját neve alatt és megbecsüléstől övezve települhetett át Virginiába; s többnyire azt suttozták, hogy évszázados átoktól szabadította meg a vidéket. Azt, hogy miféle fölfedezés készíthette őt efféle rémtettre, elképzelni is alig tudtam. Walter de la Poer bizonyosan évek óta ismerte a családról terjesztett rémtörténeteket, ilyen jellegű információ tehát nem szolgálhatott indítékul a váratlan cselekedethez. Akkor vajon valamely förtelmes ősi szertartás szemtanúja lehetett, vagy bizonyos iszonytató és sokat eláruló jelképbe botolhatott a rendházban vagy annak környékén? Angliában félnék, nyájas ifjúként ismerték. Virginiában sem mogorvának, hanem inkább megkeseredettnek és kétségbeesettnek mutatkozott. Egy hozzá hasonlóan úri családból szár-

mazó kalandor, a bellview-i Francis Harley példátlanul igazságos, becsületes és kifinomult illetőként említi őt.

Július 22-én történt az első incidens, melyet akkoriban érdektelennek ítélt, ám a későbbi események fényében természetfölötti jelentőséggel bír. Oly hétköznapiak tűnt, hogy szinte figyelmet sem érdemelt, az adott körülmények között pedig lényegében fel se tűnhetett; hiszen a falak kivételével teljességgel új és ép otthonomban, kiegyensúlyozott cselédektől körülvéve, a sajátos helyszín ellenére is nevetségesnek hatott volna aggodalmaskodni.

Utóbb mindössze annyira emlékeztem, hogy öreg macskám, kinek jellemét a legteljesebb mértékben ismertem, vitathatatlanul ébernek és riadtnak mutatkozott, mégpedig olyannyira, hogy azzal már-már meghazudtolta magát. Szobáról szobára kóborolt nyugtalanul és zavartan, és folyton a gótikus alépítmény falait szaglászta. Tudom, mennyire közhelyesnek hangzik mindez – mint az elhagyhatatlan kutya a szelemtörténetekben, mely morogni kezd, mielőtt gazdájának lepelbe burkolt alakja előtűnne –, mégsem rejthetem folyvást véka alá.

Másnap az egyik szolgáló a macskák zaklatott viselkedéséről panaszkodott. A dolgozószobámban keresett meg, egy magas, bordás boltozatú, fekete tölgykazettás mennyezetű, nyugatra néző helyiségben, melynek hármass csúcsíves ablakából a mészkő szirtre és a kietlen völgyre látni; és miközben előadta a mondandóját, Nigger koromfekete alakjára lettem figyelmes, ahogy végigosan a nyugati fal mellett, s közben az ódon kőfalakat borító faburkolatot kapargatja.

Mondtam a szolgálónak, hogy sajátságos szagot vagy kigőzölgést áraszthatnak a lepusztult kövek, mely emberi érzékekkel felfoghatatlan, a macskák ellenben kifinomultabb szaglással még a lambérián keresztül is megérzik. Valóban így is gondoltam, és mikor a cseléd felvetette, hogy egér vagy patkány férkőzhetett a faburkolat mögé, azt feleltem neki, hogy háromszáz éve nem láttak errefelé patkányt, sőt még a környék pockai sem igen jutottak át a magas falakon, melyeken belülré köztudomásúan csupán elvétve tévedtek. Aznap délután felkerestem Norrys kapitányt, aki megnyugtatóan, hogy egészen valószínűtlennek ítéli, hogy a pockok ily hirtelen és szokatlan módon ellepték volna a rendházat.

Aznap éjjel szokás szerint nem tartottam igényt a komornyik szolgálataira, és nyugovóra tértem a nyugati torony hálókamrájában, melyet sajátomul választottam, és ahová egy kőlépcsősor és egy rövid aknafolyosó vezetett a dolgozószobámból – az előbbi részben megmaradt eredeti állapotában, az utóbbit viszont teljesen felújították. A kerek alaprajzú, igen magas, lambériázatlan szobát falikárpit fedte, melyet jómagam választottam ki Londonban.

Miután megbizonyosodtam róla, hogy Nigger is velem van, becsuktam a nehéz, gótikus ajtót, és lepihentem a villanyégők fényében, melyek oly ravaszul imitálták a gyertyákat, aztán lekapcsoltam a lámpát, és belesüppedtem a faragott, baldachinos ágy párnái közé, a vénséges kandúr pedig megszokott helyén, a lábamnál helyezkedett el. Nem húztam be a függönyöket, hanem kibámultam az ablakon. Az égbolton mintha az északi fény játszadozott volna, s a sejtelmes sugárzásban szemgyönyörködtetőn rajzolódott ki az ablak finom kőcsipkézete.

Bizonyosan elszenderedtem, hiszen határozottan emlékszem, hogy különös álomból ébredtem, mikor a macska hirtelen prüszkölve felugrott. A sárgászörös fényben láttam az állat előre feszülő nyakát, bokámon kitámasztott mellső, és megmerevített hátsó lábait. A fal egy pontjára szegezte a tekintetét, nem messze a nyugatra néző ablaktól, jómagam azonban semmi különöset nem észleltem ott, noha minden figyelmeztetést erre a helyre összpontosítottam.

És ahogy bámultam az állatot, éreztem, hogy Nigger nem ok nélkül jött izgalomba. Azt nem merném állítani, hogy a falikárpit valóban megmozdult. Ám mintha meglibbent volna. Arra viszont meg is esküdnék, hogy patkányok vagy egerek surranó lábainak neszezését hallottam a fal felől. A macska egy pillanat alatt a falikárpiton termett, ami testének súlya alatt leszakadt, s mögüle nyirkos, ódon kövek bukkantak elő; imitt-amott megfoltozták az építőmunkások, rágcsálóknak azonban nyomuk sem volt.

Nigger fel-alá futkározott a nyugati fal mentén, vadul karmolászta a letépett falikárpítot, időnként pedig a fal és a tölgypadlózat közé igyekezett vájni a karmaival. Nem mozdultam, de aznap éjjel már képtelen voltam elaludni.

Reggel kikérdeztem a szolgálókat, és kiderült, hogy egyikük sem vett észre semmi különöset, csupán a szakácsnő említette meg, hogy az ablakpárkányon pihenő macskája furcsán viselkedett. A macska éjnek évadján fújni kezdett valamire, és a szakácsnő épp akkor ébredt, mikor az állat kiiskolt az ajtón, aztán le a lépcsőn, mintha üldözne valamit. A délidőt szunyókálással töltöttem, délután pedig ismét felkerestem Norrys kapitányt, aki rendkívüli érdeklődéssel hallgatta elbeszélésemet. A bizarr – bagatell, ugyanakkor egészen különös – események romantikus hajlamaira hatottak, és a helyi szellemhistóriákat juttatták az eszébe. Mindkettőnket komolyan aggasztott a patkányok megjelenése, amiért Norrys kapitány csapdákat és patkánymérget bocsátott a rendelkezéseimre, melyeket hazatérve nyomban ki is helyeztettem a cselédekkel bizonyos stratégiaileg jelentős pontokra.

Korán lefeküdtem, mivel hamar úrrá lett rajtam az álmoság, ám éjjel iszonytató rémálmok gyötörtek. Mintha végtelen magasságból tekintettem volna alá egy félhomály borította barlangüregbe, amit térdmagasságban elborított a mocsok, és ahol egy ősz szakállú, démoni kondás husángjával gombás állagú, lötytyedt barmait terelgette, melyek látványa kimondhatatlan undorral töltött el. Aztán, mikor a kondás megpihent, és egy pillanatra elbóbiskolt, patkányok hatalmas serege özönlött le a búzhödt sziklafalon, hogy embert és állatot egyaránt fel-faljon.

E lidércnyomásból Nigger mozgolódása vert fel, amely este szokás szerint a lábaimnál tért nyugovóra. Ezúttal nem kellett keresnem az okot, ami miatt macskám vadul prüszkölt, fújt, és félelmében öntudatlanul a bokámba mélyesztette karmait; a szoba falaiból ugyanis mind a négy égtáj felől undorító neszezés – kiéhezett, óriás patkányok surrogó nyüzsgése – hallatszott. Az északi fény most nem segített kivenni a falikárpit állapotát – a leszakított darabét, melyet időközben helyreállítottak –, de nem féltem felkapcsolni a lámpát.

Mikor az égők felragyogtak, a falikárpit iszonytatóan reszketett, melytől a sajátságos mintázat különös haláltáncot lejtett. A mozgolódás szinte azonnal abbamaradt, akárcsak a hemzsegést kísérő hangzavar. Kipattantam az ágyból, a közelben nyugvó ágymelegítő fogantyújával megbökdöstem a faliszőnyeget, és felemeltem az egyik sarkát, hogy alánézhessek. Csupán a megfoldozott kőfalat láttam, és még a macska is észrevehetően megnyugodott. Mikor megvizsgáltam a szobába kihelyezett kerek csapdát, az összes rugót lecsapódva találtam, ám a nyakon csípett, majd kiszabadult állatokból hírmondó sem maradt.

Mivel tudtam, hogy az alvás immár szóba se jöhet, gyertyát gyújtottam, kinyitottam az ajtót, és Niggerrel a sarkamban kimentem a dolgozószobámba vezető aknafolyosóra. Mielőtt a kőlépcsősorhoz értem volna, kandúrom nekiiramodott, és eltűnt az ódon feljáróban. Ahogy jómagam is egyre lejjebb jutottam, hirtelen az alanti tágas helyiségből kiszűrődő hangokra lettem figyelmes; olyféle hangokra, amiket lehetetlen mással összetéveszteni.

A tölgylambériás falakon nyüzsögtek a rohangáló, zsibongó patkányok, miközben Nigger fel-alá nyargalászott a kijátszott vadász dühétől hajtva. Mikor leértem, felkattintottam a kapcsolót, ám a fény kigyúltára sem maradt abba a zajongás. A patkányok tovább randalíroztak, s olyan erővel és oly tisztán kivehetően trappoltak, hogy végül egyértelműen meg tudtam határozni menekülésük irányát. E látszólag végtelen sorokban özönlő rágcsálók elképesztő tömegekben vándoroltak mérhetetlen magasságokból ésszel talán fel sem fogható mélységekbe.